PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

وختونه او دردونه

د محمد الله رازق

د شعرونو مجموعه

۱۳۶۶ _ جوزا

د کورنیو چارو وزارت
د سیاسي چارو لوی ریاست
د خپرونو لوی آمریت
د آثارو د چاپولو څانگه

PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

وختونه او دردونه

د محمدالله رازق د شعرونو مجموعه

PROPERTY OF
ACKU
7735

د سمونیار عبدالقیوم حکیمزي په اهتمام

۱۳۶۶ - جوزا

شمیر : ۲۰۰۰ ټوکه
پرله پسی لمبر:۱٤٦
دچاپ ځای :دولتی مطبعه

فهرست

عنوان	صفحه
سر یزه	۱
ډاکتر که شاعر	۳
دشاعر له خوا	٦
دزړه دردونه	۷
ستړی وعدی	۹
انتظار	۱۰
بیخودی	۱۱
خیری گریوان	۱۳
خلمی ته	۱۵
یادونه	۱٦
داشنا غیره	۱۷
الوتی رنگ	۱۹
غزل	۲۰
مورته	۲۱
دخال او خط شاعرته	۲۲
لوی آسمان ته	۲۳
لاله	۲٤
پلمی	۲۵
دخپلواکی ناوکی	۲٦
عشقه	۲۷
انقلابی خارندوی	۲۸
دخپلواکی شهید	۲۹
ښکلا	۳۰

عنوان	صفحه
حسنه	۳۱
هجره!	۳۲
پیغور	۳۳
دنشی گناه	۳٤
دافغان په نامه	۳۵
دمینی یاد	۳٦
دانقلاب سرود	۳۷
دهیواد ترا نه	۳۹
دانقلاب لاره	٤۱
دارمان سا قی ته	٤۳
وفا	٤۵
ځوا نی هیلی	٤۷
هوښیار جنون	٤۹
پسر لی ته	۵۱
حبیب	۵۳
دسولی ناوکی	۵۵
ښکلی اشنا	۵۷
الهٰا مو نه	۵۹
دوفالا پی	٦۱
غزل	٦۳
غزل	٦٤
دغزل پلاره!	٦۵
بیغله غزل	٦٦
وختو نه او در دو نه	٦۷

سریزه

زموږ د ټولنې د لرغونې ادب او فرهنګ په سمسور بڼ کې هره ورځ نوي ګلان غوړیږي او تاندې غوټۍ ، د نویو وږمو سره یو ځای د نویو نویو نوښتونو په لور سرونه او چتوي او زموږ د ژوند د مختلیفو اړخونو د پر مختګ دلارې د کاروان او قافلې سره یو ځای په ورین تندي باندې خوځیږي او پرمخ درومي .

زموږ د ژوندې فرهنګ پدې ویاړلیو پړاو ونو کې خورا ستر ستر رسالتو نه پر اته دي چې تاریخي ښستونه لري او د دغه قانوني تګلورې په هر ګام کې یې بې شماره ویاړونه په برخه شو یدي .

شعر د هنر دکورنې خورا ښکلې او وتلی غړی دی چې واقیعتونه او د چاپیر یال پیښې په خورا نازکو او خاصو الفا ظو کې بیانو ي او انعکاس ورکوي .

شعر په خپل جوړ ښت ، ښکلا او الهام کې ځانګړې صفتونه لري په تیره بیا هغه شعر چې د زړونو د تل څخه راپور ته کیږي هرو مرو په زړونو کې ځای نیسي او زیات شمیر مینه وال مومي .

دلته د (وختونه او درد ونــه)شعري مجموعې په باب خبري کوو، چې شاعر ریښتیا هم د خپلې ټولنې د خوږ یدلی انسان او د هغه د ژوند په باب هر اړخیز او ښکلې تصویرونه وړاندې کړي دي .

دغه شعري مجموعه چې ګرا ن لوستونکي یې لولي دیوه ځــوا ن

شاعر د شعر لومړنی تجربه ده چې به راتلو نکی کی به نوری تجربې تر لاسه کړی او ډیر بریا لیتو بونه به وګټی .

دغه مجموعه که څه هم د کمیت له پلوه کوچنی ده او د شعرو نو شمیر یې دومره زیات نه دی ولی په کیفی لحاظ خورا ښکلی او غوره شعرو نه پکی راټول شویدی چې زیات هنری ارز ښتونه لری او د انقلاب په دی نسنیو شرا یطو کی به زموږ د انقلابی ځوا نانو یانو د سوله غوښتو نکو سنګرونو شور او ځوږ لا زیات کړی او د دغی مجموعی چاپ د هیواد په فرهنګی غناکی یوه په زړه پوری زیاتونه بولو د کورنیو چارو وزارت او د سیاسی چارو لوی ریاست د ځوان شاعر داکتر محمد الله (رازق) دغه کار او فرهنګی زیار ته په درنه سترګه ګوری او لا زیات بریالیتو — بونه ورته غواړی .

» « «

ډګر وال کریم سر باز

د سیاسی چارو د لوی ریا ست مرستیال

ډاکټر
که
شاعر

دیاردسپېینی خو لی ژوا ب شو ترقیا مته معطل
دمینی خدایه رانه لری پیغورو نه نه‌کړی

لږه‌موده کیږی‌چی‌دځوان شاعرډاکترمحمد الله را ز ق سره پیژنم. اونږوخت‌کیږی چی دهغه شعرونه‌می لوستلی او یا اوریدلی دی . او اوس یی دشعرونو مجمو عه زما پـه‌وړاندی پرته ده‌اوله‌ما څخه یی غوښتنه کړی چی څه‌پر ی و لیکم .

نوددغه ضرورت په خاطر می بیا درازق شعرونه ولوستل او کـه ژوندباقی و بیابه یی هم‌و لولم . خبری او بحثو نه به پری وکړو.

رازق دمسلك په‌لحاظد طب‌ډاکتردی‌داسی ډاکتر چی په‌سنگرونو کـی دډیرو زخمو نو ټکور شو یدی ا و داسی ډاکتر چی په‌سنگرو نو کی یی دژو ند ی پـا تی کیـدوپه خاطر ډیـر ی هلـی ځـلـی کړ یدی او لالگیا دی کوی یی او ډیر امیدونه ورته ستر گی پـه لاره دی.

له بلی خوا را زق‌ځوا ن او نو کاره شا عر دی خـو در ا ز ق شعرو نه خپه زړونو ته خو شحا لـی‌او‌تسلی و ر کو ی زه غـوا ړ م

چې دلته درازق په شاعرۍ خبرې وکړم يعنې دهغه دشعر او شاعرۍ په باب څه و ليکم: وايې چې شعر د شاعر د زړه آواز دی، شعر د شاعر هيله ده. او شعر د شاعر ارمان او د شاعر دفکرا خيال نمايندګي کوی او ښه شعر نو بيا هغه شعر دی چې دشاعر د زړه د تل نه راووزي او د لوستونکو او يا هم دشعر د مينه وا لو د زړه په تل کې ځای ونيسي. خو موږ او س دا حکم نه شو کولای چې درازق شعر دشعر دمينه وا لو په زړه کې څومره ځای لري او داپته لوستونکو ته هغه وخت ښه لګيدلی شي چې د هغه شعر ولولي.

رازق همدا اوس دخپلې مينې لارې څارې څکه چې هغه د مينې او وفا شاعر دی او دا لاری پدې خاطر څاري چې هغه خپل منزل ته ور سيږي او هغه څه چې دی يې لاری څارې را به شي او پخلا به شي او ضرور به راځي او ضرور به پخلا کيږي خو داچې شاعر به تر کو مه وخته پورې دغه لارې څاري نو دا هم معلو مه نه ده خو دی باور لري چې راځي نو ځکه خو وايي چې:

لاری به يې څار مه او رابه شي بېنمو کې به يې لوين مه پخلا به شي
دا مې ګه و يلو نور يـــې نه وا يم مينی ته سجده کو م ګناه به شي

او له دې څخه داسې معلو ميږي چې د شاعر په زړه کې د مينې اور بل دی او هيڅ يې په آرام نه پريږي دی. داچې دده په زړه کې کومه مينه ده، آياد خلکو سره مينه لري، دو طن سره مينه لري او که په خپله خاوره او د خپلې خاور ی په ځوريد لو او کړيدلو خلکو مين دی او که په حسن او ښا يست مين دی، خو په هرحال په زړه کې يې له ورايه يو درد او يوه مستنه شان جذ به په ټو پو نـــو ښکاری.

او که ددې خبرو نه را تير شو او د هغه دشعر او شا عر ی په بـــاب څه و وايو نود اخبره به ضرور کوو چې

د هغه شاعری د وزن او د آهنګ له مخې نیمګړتیاوې نه لري او موزونه شاعري ده د هغه مسلك او شاعري دواړه د هغه د اولس د پاره دي د خپل وطن د ځنځیدلو او کړیدلو خلکو د پاره دي او دا د هغه لومړنی شعری تجربه ده.او په لومړي ګام کی د دا سی یو ځوان شاعر نه لوړه هیله او طمعه بې ځایه ده.

رازق که نن شعروایي او شاعري کوی نو سبا به ضرور د هغه شاعری زموږ د معاصري شاعری د کاروان ملګري کیږي او ځانګړو پر مختګونو ته به رسیږي او موږ د شاعر زیاتو بریا لیتوبونو ته سترګې په لاره یو او د رازق نه د پښتو شعر د مینه وا لو هیله او ارزو هم د غه ده رازق که زموږ د نن ورځې نو کاره شاعر دی نو زموږ د غه ځوان شاعر به د سباور ځی ښه، پوخ او وتلی شاعر وی او زموږ د شعر د بڼ یو غوړیدلی ګل به وی .

د رازق د شعر او د هغه په هنری نو ښت ډیری او هراړخیز ی خبری کیدای شي خو دلته نه غواړم چی خبری لو خپر یږی له چاپ او خپر ید و وروسته به یې په ي خبری و کړو د دغی مجموعی چاپ یو په زړه پوری فرهنګی ګام دی او چاپ به یې زموږ د شعر ښکلی محفل لا ښکلی کړی ز د رازق په شعر نوری خبری نه کوم هر څه چی دی تاسی به یې په خپله پکی و وینی دا تا سی او دا هم د رازق د شعرونو لومړنی ډالی.

په پښتنی مینه
افضل ټکور

د شاعر له خوا

کله چې د خپلو شعرونو په باب له تاسو ګرانو لوستونکو او د
شعر له مینه والو سره خبرې کول غواړم هغه څه مې تر سترګو
ګرځي او یاد ته راځي چې تر دې نن ورځې پورې زما په شخصي ژوند
کې او څه په اجتماعي لحاظ زموږ په ځورېدلو خلکو باندې
تېر شوي دي داسې خبرې دي چې یوه ټولنه د پېښو او
واقعاتو ګرم میدان ته ورګډه شي او یا په بله ژبه په خلکو کې د نوي
روح د پیدا کولو او د نوي ژوند لارو لټولو ته راپورته شي نو طبعي خبره ده چې
د دغو پېښو او راوېښېدنو انعکاس او تصویر تر هر چا ډېر او مخکې د ټو—
لنې د متعهدو او رسالتمندو شاعرانو په غاړه لوېږي او تر هر چا
زیات د مخکښو شاعرانو د پاملرنې وړ ګرځي او د هغوی د احساساتو
نازکو پاڼو ته نوی حرکت او نوې هیله او نوې مینه ورسپاري .

زموږ نننی شعر نوی شعر دی او که په هر قالب کې ویل شوی یې دی
هرومرو نوي اړخونه او نوې غوښتنې له ځانه سره لري.

زه د شعر د ښکلا د څرنګوالي په باب قضاوت له تاسو محترمو
لوستونکو سره ده او کولای شو خپل خوښ شعرونه د خپلې
ځانګړې مینې له مخې ستاسو په مخکې کېږدم. او د دې سره یو ځای
عرض کوم چې زه په خپل دې کار کې بریالیتوب ته د رسېدو د پاره ډېر
وخت ته اړ لرم هیله ده ګران لوستونکي به زما د شعر دا کوچنی ډالۍ د یوه
سوغات په توګه ومني .

دوکتور محمد الله (رازق)

دزړه دردونه

دیار قاصده چې را یاد مې تیر یا دو نه نه کــړی
دسبا با ده چې رســـوا مې ا رما نو نه نه کـــړ ی
دویرا نې زړه کې د خوب تعبیر مې و نه وا یـــې
له بې پروا جنون نه الر ی زنځیـــــرو نه نه کړ ی

له ورانی مینی نه به څه پرمات قلم و لیکـــــم
گوره آشنا ته می ښکاره دزړه دردو نه نه کـــړی
دیار دسپینی خو لی ثواب شو تر قیا مته معطـــــل
د میـــنی خدا یه را نـــه لری پیغو رونه نه کـړ ی
دښکلی یاد نیشه می مـــه بایله په میو با نـــدی
سا قی چی ما ته را نږدی دا سره جا مو نه نه کـړ ی
که‌رقیبان می‌و ینی څښی ورنه پوښتلی نه شـــم
په‌سره کفن کی می رالوځ سره پرها رو نه نه کـړی
زه داز ل له نصیبو نـــه بی نصیبه را غلـــــم
چی پس له مر گه می خفه بیا نصیبو نه نه کـړ ی

زرمت ۷ر۲ر ۱۳۶۵

د استاد حمزه دیوی غزلی پــه الهام :

ستړی وعدی

ستر گی شوی لمدی خو ژړیدو ته می پری نه ښود ی
او ښکی غیرتی وی تو ییدو ته‌می پری نه ښود ی
زلفی یی و یدی وی د کمخیــــو په‌و لو نو کی
هر تار یی خمارو و ویښید و ته‌می پری نښود ی
څنګ ته‌یی نڼ دی شوم په‌نازکو اداګانو کی
مینه خا طری شوی هیر یدو ته‌می پری نه ښود ی
بیامی له ناز کو شو نډوواخیستل لوزونه نڼ
بیر ته‌په شاتلی خو ستنیدو ته‌می پری نښود ی
ستړی لویه لار په پاڅیدو او پرزیدو شو له
ستړی شوی و عدی خوپریښودو ته می پری نه‌ښودی

کابل ۲۰ر۱۰ر۱۳۶۵

انتظار

لاری به یی خار مه او را بـــــه شی
پښو کی به یی لویږ مه پخلا به شی
سترگی که حیا ځینی بیلیږی نـــه
زړه کی به یی ځای کړ مه زمابه شی
او ښکی دغیرت نه تپیږید لـــی نـــه
رنگ ته به می و گوری آشنابه شی
داسوی اسر ی دپسر لو نـــه دی
نه چی دا گلو نه کم بها بـــه شی
دامی که‌و یلو نور یی نـــه وایم
مینی ته سجده کوم گناه بـــه شی

دپنجشیر دره ۲ر۴ر۱۳۶۱

بېخودی

څه راباندی و شو په اســـرو سرشوم
ولی په دی لارو او کو څو سرشوم
څو ځلی یی دام کی کړ یدلـــی وم
بیا دناز نینی په کمڅو ســــر شوم

پورته مې پیاله کړه او نیشـــه شومه
وړ دسو ځیدو وم په لمبو سر شو م
او ښکو راته سترګو کې ګیلـــه وکړه
ماور ته خندلو ، په ګېلو ســـر شوم
دلته ای تقدیره افسا نه د ی کړم
زه په خوارو زارو ا میدو سر شوم
حسنه !زه په تا پسی را غلـــی وم
ګوره دا نصیب مې په کعبـــو سرشوم
ژو نده !بیخود یو کې مې پـــټ ساته
دلته خو په ډ یرو نا کر د و سرشوم

کابل ۲۵ر۱۰ر۱۳۶۵

خیری گریوان

گلی نا حقه تو متوو سو مه
دغو بیکاره نصیبو و سو مه
کله دی ما ته خنداو نه کړ له
دا ډیرو ډیرو منتو و سو مه

تا خو اول کی راته‌نه‌وو ویلی
زه دی داسر په سرغمووسومه
زړه می هم درکړلو، بدله شولی
اوس پښتنو کی پیغورووسومه
خدایه دا مینه راته څه را کوی
دسوی زړه سو یو لمبو وسومه
ظاهر ته مه گوره چی‌ته‌می‌وینی
خدایږو په‌پټه‌خوله زخمووسومه
قسمته جارشوی له‌جنونه ځینی
تقد یر په خیرو گریوانو وسومه

دپنجشیر دره ۲ر٤ر ۱۳٦۱

ځلمی ته

توره او غیرت می دپلرو سا ته
شان او دبدبه می دشملوساته
گوره چی له یاده یی ونه باسی
ویاړ می دځلا نده تاریخو ساته
یوزره وطن نه می چی تیر نشی
یاد می په هرځا ی که دابرو ساته
هلته چی دننگ ښخه قصی کیږی
دود می دپتمنو پښتنو سا ته
تاته می اسره ده در لو گـــــی شمه
نوم می دتاریخ د میړ نو ساته

زر مت   ۱۳۵۷ر۷ر۱۲

یادونه

ستر‌گو کی خو بونه په ما تیر شو لو
ښکلی یی یادونه په ما تیــــــر شو لو
خو به ته‌ویده وی تر بنــــو لاندی
دغه شان و ختونه په ما تیـر شو لو
گرانه ! تصور کی رانه ورك شو لی
خو مره ناتارونه په ما تیــــــر شو لو
دلته دناز کو ، پیغلتــــــــو ب سره
بیا هغه لوزونه په ما تیر شو لو
گر مو خندا گانو محفلو نـــــو کـــی
ډیرو منتو نه په ما تیــــــــر شو لو

جدی ۱۳۶۵ نجرا ب

دایران دتودی گونډ د هغـــو مبارزینو پهیاد چې له هیواد نه د باندې دتبعیدور ځی تیروی

داشناغیږه

مه می گر موه خپلـــو وعدو سره در ځــــم
دیر یم څو رید لــــی د در دو سره در ځــــم
لاره که او ږده ده پــر وا نـــــه کــــو ی
ورکه به یی نه کـــړما میدو سره در ځــــم

وبه خاندی ما ته ژړا گانی به دی وا خلمـــــه
حسن نه دی جار شـــم له اسرو سره در ځـــم
لری له تانه یم یی زمـــا سرءد زړه کور کـــی
مات به زولانه‌کـــړم پیو ندو سره در ځـــم
توره شپه به تیره شنـــی‌سبا ایساریدی نه شی
هلته به می و ینـــــــی قافلو سره در ځـــم
مځکه او آسمانموبیلولو ته عاجـــــزه شـــول
که‌ستر گی می ړنــدی‌شوی تپیدو سره در ځم

زرمت ۱ر۱ر۱۳۵۶

الوتی رنگ

مانه د دردو اود اسرو پوښتنه څه کوی
سوی ایره زړه کی داورو پوښتنه څه کوی
سترگی می ړندی شوی خـــو تپوس نه کړی
نور راځینی یار ه درنگو پوښتنه څه کوی
بیایه دساقی په سل ستو نو باور ونه کړم
ړنگه میکده کی د خمو پو ښتنه څه کوی
حسنه ته له ما ځینی لا څـــه غواړی
غیبره دجنون کی د ښیښتو پوښتنه څه کوی
هجرء نو رمی خو نه دځوریدو څه دی
زما الوتی ر نگ کی دسپر لـــو پوښتنه څه کوی

کابل ۱۰ر۱۰ر۱۳٦۵

غزل

زړه مې کړاوسپړ ی دنیا ته به غزله شي
څه له ناکردو غواړم وفا ته به غزله شي
پیغله د سبا ده په ژانګو کې یې ساتمه زه
لو یه بې یو خت کړی او آشنا ته به غزله شي
ما په سل ستونو او کتو کې میلمنه کړاله
ځان مې ورنه جار کړلو چې ما ته به غزله شي
دازخمي زړګی به مې په مینه کې هیڅ جوړ نه شي
ښه شو چې ستې شولو اداته به غزله شي
څه و کړم د مست جنون اله سو یو فریادو سره
ښن که غزل نه وی نو سبا ته به غزله شي

کابل ۲۰ر۱۰ر۱۳٦۵

دسنگر نه‌لیک

مورته

بیرته راگرځمه‌خوپاتی دی‌وختونه موری
اوس می نو پرین ده‌چی‌تاو ده شول سنگرونه موری
دعقید ی دسرو جا مو نو تنده‌ماته‌نه ده
په هر یوزړه کی انبار شو ی فریادونه موری
داد ارما ن‌په غشی سوی زړ ه آرام می‌نه‌کړی
بیامی گوگل کی انبار شوی انگارونه موری
پرین ده‌زما په‌و ینور نگک شی دبنایست گلونه
لادو طن په‌زړه کی ډیر دی ارمانونه موری

کابل ۱۲ر۳ر۱۳۶۳

دخال او خط
شاعرته

دخال او خط شا عره وشر میږه
ښکلی اسری پهناکسانو ږ د ی
داد ښایست ناوکی چاتهپرین دی
شنهشنه خالونه په بتانو ږ د ی

زر مت ۱۲ر۲ر۱۳۵۹

لوی آسمان ته

PROPERTY OF ACKU 7735

ستاد نا کردو حساب مې ونیوه
پټه خوله مې نوره چوپیدای نشی
قهراو غصې دې زما له مه راوړه
زما زړه کې آرزو خوور کیدای نشی
ستوری او سپوږمې دې عبادت کوی
داواړه خدایان درځینی تلای نشی
زه درسره څه وکړم اوڅه غواړې
دې سرکې پښتوده ټیټیدای نشی

ننګرهار ۱۵ر۱۱ر۶۲

لاله

گردجهان په ښکلو ښکلـــې ښایسته شو
خو زما په وینو سور زمـــا وطن شو
پاڼی پاڼی فریادونه می تر غوږ شوه
ناز نین دانقلاب په سره کفن شو
ددښمن دسترګو خار شو سـر ترپایه
چې لاله دانقلاب زما په تـــن شـــو

کابل ۲ر۱ر٦٤

پلمې

جارله شرابي زړه چې ستــــي شولو آهو نو کې
او ښکلي راته خاندي دپلمو پــــه فريادو نو کې
شونډې کهرابولم توري سترګې يې آزار نشي
خوندوي شراب چې لا زړه شولو خمو نو کې
عينه چې رسوا شوه د حيا په **لمن پريوتم**
جارډي شم جنو نه ددنيا پــــه دوزخو نو کې
زوربه دزخمو په سر زخمو نه آرام نه کړمه
بربډه روڼې او ښکلې چې الوان **شي سيلابو نو کې**

زيد آباد ـ لوګر **۲ر۸ر۶۵**

دخپلواکی ناوکی

مست دشرا بی زړه هوسونو کـــی
خوارو زارو خلکو تار یخو نو کـــی
لوی هیواد په زړه کی نو ی هیله وه
غیږ درسا لت کی ار مـــــا نو نو کی
ستره ارا ده په خو ځـــیدو کی وه
ژمنه د بی باکه تو فـــــا نو نو کی
ځمکی او آسمان ته نـــو ی زیری وه
خواست د زیار ایستو نکـــو په رزمو نو کی
داد آزاد ی ناو ی به بنکلی **شی**
ثور انقلاب په نو بنتو نـــو کـــی

دنجراب و لسوا لی **۹ر۶ر۱۳۶۵**

عشقه!

توری زلفی دی چی تاو شو ی پو تر بله
دښامار په خیر نیول یی آسان نه‌دی
داسری شو نه ی دی چی‌مستی به مو سکاشی
په غابنو کی ځورو ل یی آسا ن نه دی
دارخسار دی چی دعشق اورکی‌خوښیږ ی
په خنداکی غولول یی آ سا ن‌نه دی
که داشعرمی دعشق له‌بنده‌خلاص کړم
حماسو ته خو ځول یی آسا ن نه‌دی

دلو گر زیدآباد ۲ر۸ر۱۳٦۵

انقلابی څارندوی

ستره اراده دزمانی له زړه او چته شوه
مسته قافله دزلزلی له زړه او چته شوه
مینه دانسان کی سو ځید لی پر غصه شولو
نوی افسانه دیارانی له زړه او چته شوه
ډیره هوسنا که هندو کش زړه کی ځا شواله
لویه خزانه دسردری له زړه اوچته شوه
ختمه حوصله شوه قهرما ندزړه رازونوکی
ښکلی ناوکی دکنډوالی له زړه او چته شوه

۲ر۲ر۱۳٦٤

دخپلواکی شهید

هر یوتور ی دآشنا په یـــاد لیکمه
زخمی زړه می په با نـــــــو آرا مو مه
دا هر آه مـــی چی گوگل ځینی را خیژی
ټول به هیر کړم نه چی تا بـــه هیرومه
که سرو وینو دی خندا کړ لــه کفن کی
سر به‌ور کړ مه خو تا نـــه‌ور کومه
تر قیا مته به دی لوړ بو لم ته‌لوړیی
خا طری به دی خواږ ه زړه کی ساتمه
دوطن زره زره می په تـــــا و یاړ ی
ښکلی یاد دتار یخو بـــــه دی ستایمه

کابل ۱۹ر ۸ر ۱۳۶۵

بنګلا

ډیری بنګلا ګانې مې ترستر ګو شوې
ته خود بنګلا په سر بنګـــــلا شو لې
خیال مې د بنو په سر و یده شو لو
ته چې دې آشنا ته په خنـــــدا شو لې
سترې آرزو ګانې مې زړا وینې شوې
هلته د پردو منځ کې و فــــا شو لې
هیر مې کړل غمو نه رڼا ور ځ شو له
ته چې سره پالنګ کې هو یـــدا شو لې
نور د بل طبیب لا سو نه نــــه نیسم
سر په سر ز خمو له مې د وا شو لې

کابل ۲۹ر۸ر۱۳٦۵

حسنه!

حسنه! دبی صبره ارما نو په لاره راغلمه
ښکلی تخیل کی د اسرو په‌لاره‌راغلمه
ژمنه‌یی د خولی چی نن او بدده‌شوله
ځکه حیاناکی درا تلو په لاره‌راغلمه
او ښکی په‌گریوا ن کی دتعظیم به دود
خنګ‌ته دی آشنا زه دلمبو په لاره راغلمه
زور دبی هو شیو چی هوښیاریی کړم
ځکه پر کعبه د میخا نو په لاره‌راغلمه
نور به ژر چاپیره تری لو ګـی‌شمه
زه دآشنا غیږ ته د اورو په لاره‌راغلمه

۱۰ر۱۰ر۱۳٦۵ کابل

هجره!

هجره‌نور مې پرېږ ده له آشنــا سره مې پرېږ ده
مل دي يم جنو نه له ساراسره‌مې پرېږده
او بنكې په گريوا ن زما دز ړ ه‌د تسلې په خير
صبر رانه واخله له ژړا سره‌مې پرېږده
سلام ديار دزلفو چې‌د خيا ل په څنو راغې
بنكلې تخيـل كې‌له‌سباسره مې پرېږده
عشقه ماپناه راوړه د ځـــــا ن وسوځيدلو ته
پښو كې‌به دي لوېږ مه له‌تاسره مې پرېږده
زه چې بت‌خانه كې دآشنا پښو ته ټيټ شومه
نور دخداى دپاره دي خطا سره مې پرېږده

كابل ۲ر۲ر۱۳٦۲

پیغور

یوځلی خو یاره په گیلو کـــی راته ووایه
داکه آ سان نه وی په کتو کی راته ووایه
زه دی ددیدن‌له پیمانی ولی‌خبرنه کړم
زماد سوا ل ځواب خو په بنهو کی‌راته ووایه
زړه می چی داستا شو دی‌گناه‌باند ی می مه نیسه
حال دز خمی زړه په خند یدوکی راته ووایه
حسن ته دی ووایه که زما نـه شوی
بیانو پیغورونه پښتنو کی راته ووایه

۲ر۱ر۱۳٦۰

د نشې ګناه

زړه مې اسو يلو کې له خندانه نا خبره شو
عشق په ليو نتوب کې له ژړا نه نا خبره شو
او ښکې بېهيدې تيرو شيبو پــــه ياد
حسن په ښکلا کې له آشنا نه نا خبره شو
راغلم دسا قي دمنتو په کــو ر ميلمه شومه
عقل مې دې لاره کې له مانه ناخبره شو
تشو تشو لاپو لا بې صبـــــــره کړم
تږې د جام ست کې له دنيا نه نا خبره شو
شيخه زه نيشه يم غر ض مـــــه کوه
غرق په پاکه مينه کې هرخوا نه نا خبره شو

بګرام ١٢ر١٠ر١٣٦٥

د افغان په نامه

په نیمه خوا ژو ند کی سیځلی لوی انسان په‌نامه
په ناخوالی کی ځو رید لی ستر ارمان په‌نامه
له هر تقدیر نه تښتید لی بــی نصیبه آرزو
دتیرو وږو تږو ور ځو دجانا ن په‌نامه
چی دو ختو لو ړو ژوړو ځورو لی وی ډیر
دمرګ په خو له کی زړه سا تلی قهرما ن په‌نا مه
داد غیر ت شمله چی ټیټه تــر قیا مته‌نشی
زمادخاور ی هره لویشت کی‌هر افغا ن په‌نا مه
زه به تر مرګه آرام نه‌کښینم آشنابه ستایم
وطنه تابه ستایم ، وطنه تا به ستایم

۱۰ر۲ر۱۳۵۸ بغلان

دمینې یاد

مه خیږه سپوږمۍ دا توره شپه ښه ده
غلی به خوله وا خلم مینه غلـه ښه ده
او ښکلې دې ښېږي پروا نـــه کوي
خوند کوي همدا سې یا را نـــه ښه ده
دښت او بیابان کې دزړه و ینــې خورم
سو یو فریادو له و یرا نـــــه ښه ده
نوره نو خو دې را څنې لرې کړه
مینه کې جنون لره سجـــــده ښه ده
ډک زړه به داور په منځ کې هیر کړمه
پرېږده چې سو زېږي نزرا نه ښه ده

پروا ن ۲ر۵ر۱۳۶۵

دانقلاب سرود

یوانسان دبل انسان په ویاړ هڅیږي
یو ارمان دبل ارمان په ویاړ مستیږي
لوی سیلاب دستر توفان په قافلو کې
رنځیدلی له هر خوا نه را ټولیږي

دچابیل دچا قلم دچا کلنگــــک دی
لــیو نی د یا را نــی کــله پرځیږی
په هر رنگ او هر هیواد او هر چمن کی
سره لاله دانقلاب ر ا و لا ړ یــږی
قر با نی د دی سپیڅلـــــــو ارما نو نو
داکتو بر په آسمان کی ر ا ځلیږی
تفکر ددی کاروا ن په دی منزل کــی
ابتکار دوا قعیت تر ی پیــــدا کیږ ی
کا میابی درسالت په غیږ کــی خاندی
داپیغام له زخمی زړه نه ر ا خوځیږی
یوله بل و یل کو ل ور ســره سم‌دی
داسرود دانقلاب د لتــــــــه غږیږی

۷ر۲ر۱۳٦۲ کابل پو هنتون

دهیواد ترانه

څه که مور دزوی دو ینو په غوغا شوه
لویه لار دارما نو نو خو رڼـــا شوه
د هیواد ترانه لوړه له پا میر شوه
افسانه دهندو کش زړه کـــــی رسواشوه

آزادي اوانقلاب غاړه تـــــر غاړه
ددي ستري قافلې د ژو ند سبا شوه
زمانه نن په حيرانو ستر گـــو گوري
خو شالي چي زيار ايستو نکوته وړيا شوه
گردو ياړونه پر ميړا نه با ند ي چورلي
ورو ستني ژ منه شهيدلره وفـا شوه
سور ايمان د مبارز د لا ر ي توره
پيمانه دد ي رازو نو برا لا شوه
سو له دو ست دجنگيا ليو پـه سنگر کي
معجزه دغور ځنگو نو په رښتيا شوه
دښمنا ن له خپلي ماتي نه خبـر شول
کا ميابي دقوتونو را په خـــوا شوه
دوطن بچي قربان له انقــلا ب شو
مسته لار د غور ځنگو نو پـــه ځلاشوه

۲ر۲ر۱۳٦۲ کابل پو هنتو ن

دانقلاب لاره

۱

مسته د میړانی او رزمو نـــــولار
تکه سره د ښکلو ار ما نو نو لار
ښکلیو شهیدا نو د امیـــــدجوړه
داد نو یو نو یو غوږ ځنګو نـولار

نن خود پخوا نه لا او چتـــــه شوه
داد خو شحال خا ن د غیر تو نو لار
زړه می د دښمن پکی چاو د لی دی
لویه ، آزاد ی دسرو گلو نـــو لار
تل دسر په بیه سا تل شـــوی ده
داد شهیدا نو د ننگو نــــو لار
بیا چی له یو ی‌مخی لا ســـره شواله
داد انقلاب د نو ښتو نـــــو لار

زر مت ۱۳۵۷/۲/۳۰

دارمان ساقی ته

زه به ستا پر نوم هوس دورځو شپو کړم
دازخمی زړه به آرام په تپید وکړم
توره شپه کی به دی ښار مهره خواکی
انتظار به ستاد نوم د او ریدو کړم

که پیدانه شوی دگرد جهان په مخ کی
بیا آسمان ته به تلاش دجګیدو کړم

له هر زړه به د خپل زړه دردونه غواړم
څو آخر دلاری سر په ختمیدو کړم

هر مین به دخپل زړه په ویراخته کړم
ګداګر زړه به محکوم په کړیدو کړم

ټول وجود به می له خاورو سره یوشی
لا به کله اراده دستنید و کړم

که تن نه و روح می مه پریږده آرامه
چارله مینی چی یی وږدسوځیدو کړم

۱۲ر۶ر۱۳۶۵ چاریکار

وفا

یار په یاری کی وار خطاو لی‌شی
که زړه بایللی وی په شاو لـی‌شی
کور او کوڅه کی ر سوا شو ی‌دی بیا
لهٔورانی مینی نه جدا و لــــــی‌شی

لاس به دیار په غاړه ټینګـــــک ونیسی
نور د دوعا دو عا ملاو لـــــــی شی
ټول غمازان به پری غصه کړ ی همیش
کافر د مینی نو پخلا و لـــــی شی
څو دسرو شو نډو لاره‌و نه نیســـی
د مسیحا دا رو د وا و لـــــی شی
سترګی دزړه په و یر ړ ند ی غواړ مه
خو مینه زما شوه دبل چــــــاولی شی

زر مت ۸ر۷ر۱۳۵۶

ځوانی هیلی

زه مین یم دانسان دآرما نو نو
بیانگر دشهیدانو د در دو نو
دوطن او آزادی پهنا مه لو ی شوم
زه څپه دانقلاب د توفا نو نو

ناکا می او مر گ یی نشته چی ازل کی
زه لیوال ددی څپا نــــــد ه بهیرولو
خونخوارا ن دگرد جها ن چی ورته یو شول
زه سپا هی ددی پیکار د سنگرو نو
محبت می خپله ژو نده ځخـــه زده کړ
چی یی لوی کړ مه کو چنی پـــه کړاوو نو
زما مینه کی غر ض او ر یـــا نشته
ماتوم زه څو لنی د تقد یرونو
پرېږده سر کړم افسا نی له څوانی مینی
چی رښتیا شی حقا یق د قد بیرونو

۲۹ر۱ر۱۳۶۰

هوښیار جنـون

ټول عالم خبرشو ما و نـــــه لیده
غرو نه لر او بر شـــوه ما ونه لیده
چیرې به یې غواړ مه له چـــــا ځینې
ټول ځان مې پر هر شو ماو نه لیده

خو پوری به او بنکی پاکو مـه زه
هر غم په ماسر شو ماو نـــــه لیده
چیری چی چاو یلی پســـــــی ورغلم
خدایه څه محشر شو ماو نـــه لیده
اوس در قیبا نو د پیغـــــور شومه
ژو ند خو می ابتر شو ما و نه لیده
عقله ته قربا ن شی له جنـو ن ځینی
ستا په ما اثرشو ماو نــــه لیده

کابل پو هنتو ن ۱۲ر۲ر۱۳٦۰

پسرلی ته

غږ می تر غوږو ستا د را تلـــو شو نو
زړه می په سجده د دی بنکا لـــو شو لو
کله به را ځی قسمته ووا یـــــه
ستړ ی می فر یا د په اسو يلو شو لو

چاراته په شو نهو خندا و نـــه کړه
نه مې خدا يه سوا ل دقبليد و شو لو
ډيرو مي په خيرې گر يـــوا ن وخندل
دا عجيب تقد ير دبيا با نـــو شولو
ډيرو ته مې و ژ ړ ل لـــــــه ډيرو نه
حال مې لا بتر په ژ ړ يـــــدو شو او
ښه شو چې آشنا په خپلـــــه وليدم
داتړې آرمان مې په و تو شو لو

دپنجشير دره ۱۳ر٤ر ۱۳٦۱

دافغانستان دموکراتیک جمهوریت اتـــل لوړی څارن شهید سیـــد حبیب ته !

حبیب

دپاکی مور لمن کی د آ رزو حبیب
د غـــــه د سبـاد ا مید و حبیب
لوی شو دتاریخ په غیږ کـــی وخوځید
ښکلو د ښکلا د اننگــــــــو حبیب

توره شپه کی پا څیده سبـــا پسی
خوار او لس د نو یو ترا نـــو حبیب
تورو تورو شپو ځینــــــــــی راوو ته
هغه سو ځید لی پـــــه او زو حبیب
ژر دزسالت په غیږ کـــــــی پریو تو
داد خوا رو زا رو د اســــرو حبیب
سم دانقلاب په ننگه پور تـــــه شو
داد ځو رید لو د خوا ستـــــو حبیب
مړ شو خو اتل شو لوی انسان شو لو
دغه دلوگر د بیرا نـــــــــو حبیب
ځان اود میر منی ژو ند نـــــه تیر شولو
داد سره لښکر د حما ســـــو حبیب

کابل ١٠ر٩ر١٣٦٥

دسولی ناوکی

وشنیده سپر لیه ناز نین ګلان
دلته ناوکی به ړوسیدو شو له
راشه ای ساقی دغه انګور لره
بیاد ناز پری په وینښیدو شو له

چاته یې حیانه چې کتلو ، نه
اوس زاته سر تا جه د شملوشوله
چیر ی چې قدم ږدی د لیمو په سر
هلته توره شپه په ستنیدو شولـــه
ته چې یې خفه پکی نووخاندم
لار د سباوون په لنډ یدوشوله
څه : د زخمی زړه زخمو نه مه‌شماره
نوز می سړه غیږ په گر میـــدوشوله
حسنه ! دآشنا په لمن پریو تــــم
بیا می غمشر یکه په درد وشولـــه

۱۸ـ ۱۲ـ ۱۳۶۵

ستا چې گلو نه په کمخو کــې نه وی
خوند به هیڅکله په سپرلو کې نه‌وی

((آرمانی))

ښکلی آشنا

ښکلی آشنا چې مې کو خـوکې نه وی
نور به آثر په لیو نو کې نه‌وی
ساقی پیاله دې یا خالی را کړه
یا به مزه پدې پیالو کې نه‌وی
زاهده نه یې چې له ځانه وایې
دا به د خدای په کتا بوکې نـه‌وی

اوربله پام کوه خزان یی نـــه کڕی
بیا به دا گل یه پسر لو کی نه‌وی
گوره دا زڕه دی نـــه آزاده کڕلو
نور به‌بیا زڕو نه په سینو کی نه‌وی
که‌دامین زڕه په‌اورو نه‌سوزی
نو هیڅ تاثیر به دوز خو کـی نه وی

۲ر ۱۲ر ۱۳٦٥ خیر خانه‌مینه

الهامونه

ای دسباوون باده را څــــــه را ځــــه
تاته امیدونه به دروږ مه‌زه
غاړه کی امیل زماد یار که‌شوی
هلته نو گلونه به دروږ مـــه‌زه

گوره زړه یدلی گل آزار نـــه کړی
زړه کی می عذرو نه به درو ړمه‌زه
زلفی د آشنا می شوروه پـــه ناز
نوی پیغامونه به در وړمه زه
ژر شه بدرگه کړه دا خمـــارمین
تاته امیلونه به درو ړ مــــه‌زه
راشه تخیل می پاڼی پاڼی کړه
دا بنگلی یادو نه به دروړ مـه‌زه
قبر ته می‌خانده سپیروخاوروته
ډیر ډیر الهامو نه به دروړ مـه‌زه

۱۱ر۱۱ر ٦٥ د لوگر

دوفالاپی

زړه می راته ویلو په ماڅه وشو
یار می ستنیدلو په ما څه وشو
سهار نه ترما نبامه انتظـــارگوره
یار را ځینی تللو په ما څـــه وشو

زه به سلامت کړم اجلی نظر
اوس می نازولو به ما خه وشو

خدایه لیونی جنون دی وا خله پس
ماته یی خندلو په ما خه وشو

عشق کی خو نازونه وی بی شماره تل
ما حسا بولو یه ما خه وشو

خوك له نبایسته ووفانه غواړی
سخت می ازمویلو په ما خه وشو

۱۲ر ۱۰ ر ۱۳٦٥ کابل

غزل

سپړلی ناوخته شو و عــدووخوړم
خوشالی لاړلی غمو وخوړ م
د کبر جنو سترگو حال نــه‌وایم
زه یی کتو هم ناکتو وخوړم
په ځان مغرور غروره ویـــــی گوره
د مینی خدای الره سجدو وخوړ م
د زمانی زړه کی په یاد به وی‌تل
زړگیه ستا ډیرو گیلو وخو ړم
غزل به ولیکم خو وبه وا یــم
زه خپل قلم خپلو خیالو وخوړم

ار ار ۱۳۶۶ ـ کابل

غـزل

تاکه مې په سترګو کې خوبونه څورول
مادې په سروشونډو کې لوزونه څورول
سره خاخکې استازې دليمو په اشارو
خود مې په سروورينو کې زخمونه څورول
تارا ته ښودلې و جنون په يو نظر
ځکه مې او ينبس خوب کې ديدنونه څورول
خال دې په تندې زما دوينو دی کنه دی
ځکه مې ناپامه شنه خالو نـــه څورول
ته شولې مغروره په خپل حسن باندې بيا
ما په تصور کې تصو يرونـــه څورول

۲ر ۲ر ۱۳۶۶

د پښتو غزل د پلار او نـــوی استاد میر حمزه د ژوند داتیا وم سپرلی د غوړیدو یاد ته

دغزل پلاره !

یاد دزمانو شو لی حمزه شو لی
گل مو دشملو شو لی حمزه شولی
وخت که ځورولی هیر یدی کله
ځای مو په لیمو شولی حمزه شولی
خیر دی‌که بابا شوی څه خبره‌ده
شان‌مودزلمو شولی حمزه شولی
حسن تخیل ته په سجده شولو
نازمو د سپر لو شولی حمزه شولی
نن اود سبا دامیدو گله
ویاړ د پرو نو شولی حمـــزه‌شولی
بن د تغزل نه‌عقید ت گوره
پلار مود پښتو شو لی حمــزه‌شولی

۲٤ر ار ۱۳٦٦ ـ کابل

پیغله غزل

نن چې مې سلګو کې میلمنه تو لی
ماته مې لیمو کې میلمنه شولی

داسې راته ښکاری چې آشنامې شوی
زما په اسویلو کې میلمنه شولی

سره خا لو نه ږده زما له وینو نه
اوس خو مې زخمو کې میلمنه شولی

پام ساته رقیب ته ! اشاری کوی
خیری ګریوانو کې میلمنه شولی

ګوره چې نصیب سره هم جا م نشی
بیا تشو پیالو کې میلمنه شو لی

پیغله شولی نا څه په نخروسره
خانده ښښتنو کې میلمنه شو لی

۱۲ ر ۱ ر ۱۳۶۶ ـ لوګر

وختونه او دردونه

وختنه نیرنگو نو ازمو پاتې یم
بېنا دېرو درد ونو ازمو یلـــې یم
اور کی سو ځید مه او خبر نه وم
زړه کې می زخمونو ازمو یلـــې یم
لاره کې اغزو ځینی گیاله نـــه کړم
زه غمجنو زړ ونو ازمو یلـــې یم
ځوان شومه خو تیری می پـه یاد شولی
حسنه تومتو نو ازمو یلی یم
سترگو ته دی گور مه پوهیږمه
عشقه ستار ځونو ازمو یلـــې یم
نه ور ځم جنت له د زاهد پـه لار
ژونده دوز خونو ازمو یلـــې یم

۲۶ر ۱۰ ر ۱۳۵۹ ـ کابل

گران لوستونکی دی دکتاب ترلوستلو دمخه لاندی ناسمی ،سمی کړی .

صفحه	کرښه	ناسم	سم
٤	٣	فکر اخیال	فکر اوخیال
٦	٦	گـد	گډه
٦	١٤	محتومو	محترمو
١٥	٦	که	کی
٤٨	٢	بهیرولو	بهیرونو
٦١	١	می	ه(اضافی)
٦٢	١	زه به سلامت	څه به ملامت
٦٢	٨	سخت	بخت

PROPERTY OF ARIC Established 1989

PROPERTY OF ACKU 7735

PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

د شاعر پېژندنه :

محمد الله رازق په ۱۳۳۸ کال کی دپکتیا ولایت دزرمت د ولسولی دزاړه کوهیء په کلی کی په یوه بزگره کورنی کی زیږیدلی دی.

لومړنی زده کړی یی دزرملی دلومړنی برخی په لومړنی ښوونځی کی پای ته ورسولی ، منځنی زده کړی یی دزرمت د شهید حبیب الله زرمتی په لیسه کی پای ته ورسولی .

د ۱۳۵۶ کال په پای کی دکانکور ازموینی له تیرولو وروسته دکابل پوهنتون دطب په پوهنځی کی شامل او په ۱۳۶۳ کال کی له نوموړی علمی موسسی څخه بریالی راووت.

محمد الله رازق په ۱۳۶۴ کال کی دڅارندوی په اکاډمی کی شامل او په همدی کال کی له نوموړی اکاډمی څخه فارغ او دڅارندوی قواوو په یوه جګړه ییزه قطعه کی دروغتیایی چارو دمسوول په توګه وټاکل شو .

ډاکتر محمد الله رازق له ۱۳۵۲ کال راپدی خوا شعر وائی او دا یی دشعرونو لومړنی چاپی مجموعه ده چی ګرانو لوستونکی یی لولی .